

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/112130>

Please be advised that this information was generated on 2021-01-25 and may be subject to change.

podium

Nederland bruist van de duurzame initiatieven

Terwijl ze in Den Haag kletsen en bezuinigen, veranderen lokale pioniers de economie: minder geld, meer betrokkenheid.

Jan Jonker en Jos Reinhoudt
medewerker MVO Nederland en
raadslid GroenLinks in Nijmegen;
hoogleraar duurzaam ondernemen
aan de Radboud Universiteit
Nijmegen

'Never waste a good crisis'. Als het inderdaad zo is dat een flinke crisis gunstig is voor transitie, dan staan we aan de vooravond van drastische veranderingen op veel gebieden. Acute problemen als klimaatverandering, schulden, grondstofschaarste, de euro, vervuiling, huftegrigheid, armoede en eenzaamheid schreeuwen om drastische aanpassingen in de maatschappij. Ondertussen verliest 'Den Haag' zichzelf in bezuinigen en geklets, en wenden veel mensen zich teleurgesteld af van de politiek. Gelukkig zijn tegelijkertijd al volop hoopvolle voorbeelden te zien van de economie van de toekomst.

Veel Nederlanders gaan niet zitten afwachten tot de problemen door anderen opgelost zijn, ze nemen het heft in eigen handen. Deze pioniers zoeken naar manieren om de economie van 'dicht bij huis' anders in te richten – met minder geld en meer betrokkenheid. Ze worden zelfvoorzienend op het gebied van energie, ruilen tijd en middelen zonder geld, produceren voedsel in een buurtmoestuin, delen vervoersmiddelen of richten een zorgcoöperatie op.

Met deze lokale initiatieven proberen ze de menselijke maat weer terug te krijgen in de economie. Dat doen ze met buurt- en straatgenoten, waardoor sociale cohesie versterkt wordt. Vaak richten ze er een coöperatieve organisatie voor op, die niet

Bij Mudjeans koop je geen jeans, je leest hem

het realiseren van maximale winst nastreeft. Deze lokale pioniers zijn niet de enigen die zien dat de tijden veranderen. Koplopers als Unilever, DSM en Ecover werken hard aan bedrijfsstrategieën die uitgaan van duurzame landbouw, circulaire grondstofstromen en schaarste van materiaalbronnen. Ook zij bereiden zich voor op een andere economie en gaan anders samenwerken.

In die nieuwe economie ontstaat ruimte voor andere bedrijfsmodellen, zoals dat van Mudjeans. Bij deze hippe modewinkel koop je geen spijkerbroeken, je kunt ze leasen. Als je

broek kapot is of je wilt een andere, ruil je hem in. Van het oude textiel wordt weer een nieuw kledingstuk gemaakt. Innovatieve voorbeelden zijn er genoeg. Interface maakt niet alleen tapijten die volledig recyclebaar zijn, ze kopen ook de kapotte visnetten van Filipijnse vissers. Zo krijgen de vissers een beter inkomen en belanden de netten niet als afval in zee maar als grondstof in vloerbedekkingen. Het piepjonge Peerby brengt mensen bij elkaar die gereedschappen of een aanhangwagen van elkaar willen lenen. Dat is goedkoper en duurzamer dan kopen. Of neem de Repair Cafés: groepen vrijwilligers die kapotte spullen gratis repareren zodat ze langer meegaan. Niet alleen goed voor het milieu, maar vooral ook een sociaal en gezellig gebeuren. Er zijn al tientallen Repair Cafés in Nederland en wekelijks komen er nieuwe bij.

Veel van deze ontwikkelingen komen voort uit een gezond bedrijfskundig inzicht. Het oude economische model is onhoudbaar, dus keert de wal het schip. Afval wordt voedsel, rioolwater is geld waard en energie produceer je zelf. Toch wordt dit soort initiatieven door beleidsmakers vaak nauwelijks serieus genomen, en weggezet als amateuristisch, marginaal of economisch irrelevant. Maar de opkomst van deze kleinschalige initiatieven is de kiem voor een nieuwe, economisch anders ingerichte samenleving. Deze pioniers verdienen alle ondersteuning en respect. 'Klein is het nieuwe groot.'

Op 1 februari verscheen het boek 'Werken aan de WEconomy', waarin ruim dertig auteurs over hun initiatieven en hun ideeën vertellen.